

Socialdepartementet

Yttrande, God tvångsvård – trygghet, säkerhet och rättssäkerhet vid psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård (SOU 2022:40) S2022/03212

Socialdepartementet har skickat en remiss till Örnsköldsviks kommun med möjligheten att lämna synpunkter på betänkandet God tvångsvård – trygghet, säkerhet och rättssäkerhet vid psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård (SOU 2022:40).

Sammanfattningsvis tillstyrker Örnsköldsviks kommun, via humanistiska nämnden, betänkandets förslag, men att det finns skäl att ifrågasätta tidsaspekten för förslagen.

Humanistiska nämnden anser att det är bra att en översyn har genomförts av lagstiftningarna på området med syftet att även tvångsvård ska utgå från målet om en god vård. Nämnden bedriver inte psykiatrisk tvångsvård eller rättspsykiatrisk vård, men påverkas indirekt. Utifrån det vill humanistiska nämnden lämna följande kommentarer.

Barnrättsperspektivet är ett oerhört viktigt område som nämnden ser generellt behöver stärkas, framför allt när det gäller frågor om hälso- och sjukvård samt social omsorg. Utifrån detta ser humanistiska nämnden mycket positivt på utredningens förslag om att utgångspunkten ska vara att barn inte ska tvångsvårdas med vuxna och att det behöver finnas tydlig dokumentation för bedömning om avsteg från den principen.

Utifrån den samlade vetenskapen avseende utevistelse och rörelsens betydelse för den psykiska hälsan, ser humanistiska nämnden det mycket positivt att rätten till detta också säkerställs för vuxna som tvångsvårdas. Detta kan också skapa bättre förutsättningar för att vidare stärka den enskildes hälsa.

Att utredningen föreslår möjligheter till överklagan vid tvångsvård känns självklart ur framför allt ett rättssäkerhetsperspektiv. Det skapar också mer likheter gentemot annan lagstiftning för vård utan samtycke som Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och Lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM).

Avseende LVM har humanistiska nämnden även noterat att Samsjuklighetsutredningen har fått ett tilläggsdirektiv (Dir. 2021:96) som handlar om att lämna förslag på en gemensam lagstiftning för personer som vårdas utan samtycke enligt Lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) eller Lagen om psykiatrisk tvångsvård (LPT). Detta tilläggsuppdrag ska redovisas senast 31 januari 2023, varför humanistiska nämnden ställer sig frågande om tidsaspekten för att lagförslagen enligt denna utredning ska träda i kraft 1 juli 2023. Detta då konsekvenserna för sammanslagningen av lagstiftningarna och förslagen i denna utredning inte går att bedöma då underlaget är ofullständigt.

Örnsköldsviks Kommun
Humanistiska nämnden

Zenitha Nordfjell
Ordförande

§ 132 Yttrande Örnsköldsviks kommun, God tvångsvård – trygghet, säkerhet och rättssäkerhet vid psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård (SOU 2022:40), S2022/03212 (Humn/2022:111)

Ärendebeskrivning

Socialdepartementet önskar Örnsköldsviks kommuns yttrande över betänkandet *God tvångsvård – trygghet, säkerhet och rättssäkerhet vid psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård (SOU 2022:40)*. Yttrandet skall vara Socialdepartementet tillhanda senast 6 december 2022.

Välfärdsförvaltningens kommentarer

Sammanfattningsvis tillstyrker välfärdsförvaltningen betänkandets förslag, men att det finns skäl att ifrågasätta tidsaspekten för förslagen. Välfärdsförvaltningen anser att det är bra att en översyn har genomförts av lagstiftningarna på området med syftet att även tvångsvård ska utgå från målet om en god vård. Förvaltningen bedriver inte psykiatrisk tvångsvård eller rättspsykiatrisk vård, men påverkas indirekt.

Barnrättsperspektivet är ett oerhört viktigt område som förvaltningen ser generellt behöver stärkas, framför allt när det gäller frågor om hälso- och sjukvård samt social omsorg. Utifrån detta ser välfärdsförvaltningen mycket positivt på utredningens förslag om att utgångspunkten ska vara att barn inte ska tvångsvårdas med vuxna och att det behöver finnas tydlig dokumentation för bedömning om avsteg från den principen.

Utifrån den samlade vetenskapen avseende utevistelse och rörelsens betydelse för den psykiska hälsan, ser välfärdsförvaltningen det mycket positivt att rätten till detta också säkerställs för vuxna som tvångsvårdas. Detta kan också skapa bättre förutsättningar för att vidare stärka den enskildes hälsa.

Att utredningen föreslår möjligheter till överklagan vid tvångsvård känns självklart ur framför allt ett rättssäkerhetsperspektiv. Det skapar också mer likheter gentemot annan lagstiftning för vård utan samtycke som Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och Lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM). Avseende LVM har välfärdsförvaltningen även noterat att Samsjuklighetsutredningen har fått ett tilläggsdirektiv (Dir. 2021:96) som handlar om att lämna förslag på en gemensam lagstiftning för personer som vårdas utan samtycke enligt Lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) eller Lagen om psykiatrisk tvångsvård (LPT). Detta tilläggsuppdrag ska redovisas senast 31 januari 2023, varför välfärdsförvaltningen ställer sig frågande om

Humanistiska nämnden

2022-11-15

2 (2)

§ 132 (forts.)

tidsaspekten för att lagförslagen enligt denna utredning ska träda i kraft 1 juli 2023. Detta då konsekvenserna för sammanslagningen av lagstiftningarna och förslagen i denna utredning inte går att bedöma då underlaget är ofullständigt.

Prövning av barnets bästa

Utifrån ärendets karaktär, yttrande över statlig utredning, har ingen generell prövning av barnets bästa genomförts. Utredningen i sig har haft barnets bästa som utgångspunkt till de förslag som lagts, vilket också framkommer.

Beslutsunderlag

- Vårdförvaltningens beslutsförslag daterat 28 oktober 2022
- Förslag till, Yttrande, God tvångsvård – trygghet, säkerhet och rättssäkerhet vid psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård (SOU 2022:40)
- Betänkandet God tvångsvård – trygghet, säkerhet och rättssäkerhet vid psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård (SOU 2022:40)

Humanistiska nämndens beslut

Humanistiska nämnden godkänner vårdförvaltningens förslag till yttrande, daterat 28 oktober 2022, och överlämnar yttrandet till Socialdepartementet.
